

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشگاه یزد
دانشکده علوم انسانی
گروه علوم سیاسی

پایان نامه
برای دریافت درجه کارشناسی ارشد
علوم سیاسی

بررسی عوامل موثر بر رفتار انتخاباتی مردم
شهرستان رابر

استادراهنما: دکتر اکبر غفوری

استادمشاور: دکتر محمد عابدی اردکانی

پژوهش و نگارش: حسن محمدی انابی

آذر ماه ۱۳۹۱

تقدیم بہ:

- ساحت مقدس امام زمان (عج) کہ چشم باہر زیارت صبحش بیدارند.
- پدر بزرگوارم؛ کہ ہموارہ ماہ سہر بلندی من بودہ اند، دستان پر مہروز حمتکشست رامی بوسم.
- مادر مہربانم؛ شمع فروزان وجودم، کہ بخط زنگیشان بر ایم، ہم درس است و عطریاس دعایشان اعتبار زیہ تسنم.
- برادرانم؛ مجید، حسین، محمد، کہ عزیزان جانم اند. آنان کہ نشاط و شادمانگی را، ہموارہ بر زندگی ام بخشیدہ اند.

مشکر و قدردانی:

خدا را سپاس کہ این فرصت را بہ من داد تا در جلائی کوتاہ از تمام دوستان و مہربانانم مشکر و قدردانی کنم.

- با سپاس و تشکر از اساتید گروه علوم سیاسی که در این مقطع تحصیلی با نهایت صبر و بردباری از آموزه های علمی خویش، روشن بخش طریق علمی ام بوده اند و مراد مسیر سیر به اهداف عالی علمی و دستیابی به درجات بالاتر یاری ام داده اند.
- از جناب آقای دکتر اکبر غفوری استاد راهنمای پایان نامه و جناب آقای دکتر محمد عبدی اردکانی استاد مشاور پایان نامه که با بزرگواری، زحمت هدایت این پژوهش را تقبل فرمودند و با راهنمایی ارزنده خود، یاری گزیده در این مسیر بودند، کمال تشکر و قدردانی را دارم.
- از جناب آقای دکتر امیر روشن که داوری داخلی این پایان نامه را تقبل فرمودند تقدیر و تشکر می کنم.
- از جناب آقای دکتر سید محسن سعیدی مدیر گروه مردم شناسی، که داوری خارجی این پایان نامه را تقبل فرمودند، بی نهایت سپاسگزارم
- در نهایت بر خود لازم می دانم از برادرانم مجید، حسین، محمد که بنده را در توزیع پرستشنامه و جمع آوری آن کمک کرده اند کمال تشکر و قدردانی را به عمل آورم.

«پناه حق، همیشه خوش باشید»

حسن محمدی انابلی

تعهد نامه

کلیه حقوق مادی و معنوی مترتب بر نتایج مطالعات، ابتکارات و نوآوری‌های ناشی از تحقیق موضوع این پایان نامه/ رساله متعلق به دانشگاه یزد است و هرگونه استفاده از نتایج علمی و عملی از این پایان نامه/ رساله برای تولید دانش فنی، ثبت اختراع، ثبت اثر بدیع هنری، همچنین چاپ و تکثیر، نسخه برداری، ترجمه و اقتباس از مقاله در سمینارها و مجلات علمی از این پایان نامه/ رساله منوط به موافقت کتبی دانشگاه یزد است.

چکیده

از جمله موضوعات مهم در جامعه شناسی سیاسی، بررسی رفتار رای دهندگان می‌باشد. رفتار انتخاباتی به عنوان کنش سیاسی، ریشه در فرهنگ سیاسی جامعه دارد و فرهنگ سیاسی هر جامعه‌ای برپایه‌ی فرهنگ عمومی همان جامعه شکل می‌گیرد. بنابراین در بررسی و تحلیل رفتارهای انتخاباتی، نقش عوامل فرهنگی، سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و فردی حائز اهمیت است. در مشارکت سیاسی مسأله این است که چه عواملی مردم را به شرکت در انتخابات بر می‌انگیزند، اما در بحث رفتار سیاسی رأی دهندگان، پرسش این است که چه عاملی باعث می‌شود رأی دهندگان به این تصمیم برسند که به حزب یا شخص خاص رأی دهند. این پژوهش درصدد پاسخگویی به این سوال می‌باشد که، رفتار انتخاباتی مردم شهرستان رابر در انتخابات نهمین دوره مجلس شورای اسلامی، تحت تاثیر چه متغیرها و الگوهایی بوده است؟ هدف اصلی این پژوهش، شناخت رفتار انتخاباتی شهروندان این حوزه، نوع و شیوه‌های رای دهی آن‌ها می‌باشد. روش نگارنده در این تحقیق توصیفی-تحلیلی است. نتایج این پژوهش بر اساس داده‌های مربوط به ۳۰۰ نمونه پژوهشی نشان داده است که از یک طرف، نقش عوامل فردی نظیر (بهبود منافع شخصی، دستیابی فرزندان و دوستان به موقعیت‌های خوب اقتصادی) و عوامل فرهنگی نظیر (خویشاوندگرایی و قوم‌گرایی) نسبت به دیگر عوامل تاثیر کم‌رنگی در رفتار انتخاباتی داشته است. از طرف دیگر، مردم این حوزه اعتماد زیادی به نمایندگان مجلس و مسئولین دارند و بیشتر از طریق شرکت در سخنرانی‌ها و بررسی دیدگاه‌ها و برنامه‌های آن‌ها، نماینده خود را انتخاب می‌کنند و رای سران طایفه در رفتار انتخاباتی آن‌ها تاثیر چندانی ندارد.

کلمات کلیدی: مشارکت سیاسی، انتخابات، رفتار انتخاباتی، کاندیدا.

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

فصل اول: کلیات تحقیق

۳-۱-۱- بیان مسئله.....	۳
۲-۱- کاربرد نتایج تحقیق تحقیق.....	۵
۳-۱- اهداف تحقیق.....	۵
۴-۱- اهمیت تحقیق.....	۵
۵-۱- فرضیات(سوالات اصلی).....	۶
۱-۵-۱- سوال اصلی.....	۶
۱-۵-۱- سوالات فرعی.....	۶
۶-۱- تعریف مفاهیم.....	۷
۱-۶-۱- مشارکت سیاسی.....	۷
۲-۶-۱- انتخابات.....	۷
۳-۶-۱- رفتار انتخاباتی.....	۷
۴-۶-۱- کاندیدا.....	۸

۷-۱- ادبیات و سابقه پژوهش..... ۸

۸-۱- سازماندهی پژوهش..... ۱۲

فصل دوم: مبانی نظری تحقیق

۱-۲- مقدمه ۱۵

۲-۲- مشارکت..... ۱۶

۳-۲- انواع مشارکت ۱۸

۴-۲- مشارکت سیاسی..... ۲۳

۵-۲- ویژگی های مشارکت سیاسی ۲۸

۶-۲- سطوح مشارکت سیاسی..... ۲۹

۷-۲- عوامل و انگیزه های مشارکت سیاسی..... ۳۴

۸-۲- انتخابات، مهمترین مصداق مشارکت سیاسی..... ۳۹

۱-۸-۲- پیشینه انتخابات..... ۴۱

۲-۸-۲- تاریخچه انتخابات در جهان..... ۴۱

۳-۸-۲- تاریخچه انتخابات در ایران..... ۴۳

۴-۸-۲- انتخابات قبل از پیروزی انقلاب..... ۴۳

۵-۸-۲- انتخابات پس از پیروزی انقلاب اسلامی..... ۴۶

۶-۸-۲- اهمیت انتخابات..... ۴۸

۷-۸-۲- اجزای تشکیل دهنده انتخابات ۵۰

۸-۸-۲- کارکردهای انتخابات ۵۲

۹-۸-۲- انواع انتخابات ۵۶

- ۵۹.....رفتار انتخاباتی.....۹-۲
- ۶۱.....۱-۹-۲ - الگوها و نظریات رفتار انتخاباتی.....
- ۶۲.....۱-۱-۹-۲ - الگوی جامعه شناسانه.....
- ۶۶.....۲-۱-۹-۲ - الگوی روانشناسانه.....
- ۷۰.....۳-۱-۹-۲ - الگوهای اقتصاد محور.....
- ۷۴.....۴-۱-۹-۲ - الگوهای ایدئولوژی مسلط.....
- ۷۵.....۱۰-۲ - علل و عوامل مشارکت انتخاباتی.....
- ۷۶.....۱-۱۰-۲ - سطح تحصیلات.....
- ۷۷.....۲-۱۰-۲ - موقعیت های شغلی و اقتصادی.....
- ۷۷.....۳-۱۰-۲ - سن.....
- ۷۹.....۴-۱۰-۲ - جنس.....
- ۸۰.....۵-۱۰-۲ - فرهنگ.....
- ۸۶.....۶-۱۰-۲ - قوانین انتخاباتی.....
- ۸۶.....۷-۱۰-۲ - احزاب.....
- ۹۰.....۸-۱۰-۲ - جامعه پذیری سیاسی.....
- ۹۱.....۹-۱۰-۲ - تبلیغات.....
- ۹۳.....۱۰-۱۰-۲ - بومی بودن نماینده.....
- ۹۴.....۱۱-۱۰-۲ - اقتصاد.....
- ۹۵.....۱۲-۱۰-۲ - نقش شخصیت های سیاسی اجتماعی در انتخابات.....
- ۹۵.....۱۳-۱۰-۲ - بافت جمعیتی و محیط اجتماعی.....
- ۹۶.....۱۴-۱۰-۲ - میلبرث و عوامل موثر بر رفتار انتخاباتی.....

۹۶عوامل شخصیتی.....۱-۱۴-۱۰-۲
۱۰۰پایگاه اجتماعی.....۲-۱۴-۱۰-۲
۱۰۶متغیرهای محیطی.....۳-۱۴-۱۰-۲
۱۱۰نتیجه گیری.....۱۱-۲

فصل سوم: شهرستان رابر در یک نگاه

۱۱۵مقدمه.....۱-۳
۱۱۵تاریخ شهرستان رابر.....۲-۳
۱۲۰رابر به لحاظ جغرافیایی.....۳-۳
۱۲۲آب و هوای رابر.....۴-۳
۱۲۴جمعیت رابر.....۵-۳
۱۲۴فرهنگ.....۶-۳
۱۲۷زبان و فرهنگ.....۱-۶-۳
۱۲۷نژاد.....۲-۶-۳
۱۲۷فرهنگ و آموزش در رابر.....۳-۶-۳
۱۲۸دانشگاه پیام نور.....۴-۶-۳
۱۲۸امکانات بهداشتی و درمانی.....۷-۳
۱۲۹اوضاع اقتصادی.....۸-۳
۱۲۹کشاورزی و دامداری.....۱-۸-۳
۱۳۱صنعت.....۲-۸-۳
۱۳۱۴-۸-۳

- ۱۳۱ آثار باستانی..... ۹-۳
- ۱۳۳ مناطق گردشگری شهرستان..... ۱۰-۳
- ۱۳۳ زیارتگاه‌ها و اماکن مذهبی شهرستان ۱۱-۳
- ۱۳۴ ایلات و طوایف شهرستان رابر..... ۱۲-۳
- ۱۳۴ ایل آئینه‌ای..... ۱-۱۲-۳
- ۱۳۴ ایل لری ۲-۱۲-۳
- ۱۳۵ ایل سلیمانی ۳-۱۲-۳
- ۱۳۶ ایل علیدادی ۴-۱۲-۳
- ۱۳۶ ایل حیدری و شیخ حسینی ۵-۱۲-۳
- ۱۳۶ ایل کچمی..... ۶-۱۲-۳
- ۱۳۷ کاندیدای دوره نهم مجلس شورای اسلامی شهرستان رابر ۱۳-۳

فصل چهارم: روش تحقیق

- ۱۴۳ مقدمه..... ۱-۴
- ۱۴۳ روش تحقیق..... ۲-۴
- ۱۴۳ جامعه آماری ۳-۴
- ۱۴۴ روش و حجم نمونه گیری..... ۴-۴
- ۱۴۴ ابزار گردآوری داده‌ها..... ۵-۴
- ۱۴۴ ابزار تجزیه و تحلیل داده‌ها..... ۶-۴
- ۱۴۵ اعتبار و پایایی تحقیق..... ۷-۴
- ۱۴۵ چارچوب نظری تحقیق..... ۸-۴
- ۱۴۶ عوامل شخصیتی..... ۱-۸-۴

۱۵۰..... پایگاه اجتماعی ۲-۸-۴

۱۵۷..... متغیرهای محیطی ۳-۸-۴

۱۶۱..... نتیجه‌گیری ۹-۴

فصل پنجم: تجزیه و تحلیل داده‌های آماری

۱۶۵..... مقدمه ۱-۵

۱۶۵..... مشخصات کلی پاسخگویان ۲-۵

۱۶۵..... جنس ۱-۲-۵

۱۶۷..... سن ۲-۲-۵

۱۶۹..... تحصیلات ۳-۲-۵

۱۷۰..... شغل ۴-۲-۵

۱۷۲..... محل سکونت ۵-۲-۵

۱۷۳..... سطوح مشارکت ۳-۵

۱۸۵..... علل مشارکت ۴-۵

۲۱۱..... عدم مشارکت در انتخابات ۵-۵

۲۱۵..... تاثیر ویژگی‌های کاندیداها بر رفتار انتخاباتی شهروندان ۶-۵

۲۵۰..... شیوه‌های گزینش کاندیداها ۷-۵

فصل ششم: نتیجه‌گیری، محدودیت‌ها و پیشنهادات

۲۶۵..... نتیجه‌گیری ۱-۶

۲۷۱.....خلاصه یافته‌ها ۲-۶

۲۷۵.....محدودیت‌های تحقیق ۳-۶

۲۷۶.....پیشنهادات ۴-۶

منابع و مأخذ

۲۷۸.....الف) منابع فارسی

فصل اول :

کلیات پژوهش

۱-۱ - بیان مسأله

اساسی‌ترین رکن نظام‌های دموکراتیک، انتخابات است که طبق آن متصدیان قدرت به دست مردم انتخاب می‌شوند. همه کشورهای دنیا که ادعای دموکراسی دارند سعی دارند انتخابات را در نظام سیاسی‌شان به بهترین صورت اداره کنند. مشارکت مردم در عرصه تصمیم‌گیری سیاسی و اجتماعی از ویژگی‌های یک نظام سیاسی و دینی مطلوب است و نشان‌دهنده اعتماد مردم به دولت و نمایندگانشان است و بی‌تفاوتی و کناره‌گیری از عرصه‌های مختلف، مطمئناً هیچ تأثیری ندارد، بلکه مشکلات را افزایش می‌دهد. در نظام جمهوری اسلامی همه شخصیت‌ها و نهادها از رهبر گرفته تا ریاست جمهوری، مجلس و شوراها متکی به رأی مردم هستند.

یکی از موضوع‌ها و مباحثی که نیازمند به تجزیه و تحلیل جامعه شناختی دارد، موضوع مشارکت سیاسی است. شرکت در انتخابات از شاخص‌های مهم مشارکت سیاسی می‌باشد. مشارکت و رقابت سیاسی بویژه در قالب احزاب و انتخابات از اجزاء اصلی مباحث رفتار سیاسی است. عوامل و متغیرهایی چون سن، جنس، موقعیت طبقاتی، میزان درآمد، سواد، شهرنشینی و غیره بر میزان مشارکت در سیاست و بطور کلی، گرایش‌های حزبی افراد در انتخابات بطور ویژه تأثیر می‌گذارد (بشیریه، ۱۳۸۵: ۶۵). بنابراین مردم در نظام‌های سیاسی از مشارکت انتخاباتی برای بیان خوسته‌های خود بهره می‌گیرند و با دست زدن به رفتاری خاص در این فرآیند در انتقال چرخه قدرت موثر واقع می‌شوند.

امروزه تقریباً در سراسر دنیا در نظام‌های سیاسی مختلف، مردم از حق رای برخوردارند و بسته به نوع نظام سیاسی به درجات متفاوت در گردش‌نخبگان سیاسی موثراند. در ایران هم در سال ۱۳۸۵ در نتیجه تلاش مشروطه‌خواهان اولین انتخابات در کشور برگزار شد. با این حال تا پایان سلسله پهلوی، مشارکت انتخاباتی عمدتاً به گروه‌های خاصی اختصاص داشت و توده مردم به طور واقعی و تأثیرگذار در گردش‌نخبگان سیاسی خود نقشی ایفا نکردند و علاوه بر آن از حق شرکت در سایر انتخابات مرسوم در دنیا نظیر ریاست جمهوری و شوراها بهره‌مند نبودند.

با پیروزی انقلاب اسلامی و تأکید رهبران انقلاب بر احترام به حقوق مردم و تصریح قانون اساسی به شناخت حق تعیین سرنوشت برای مردم، شهروندان به نحو بارزتری نسبت به گذشته از این حقوق اجتماعی بهره‌مند شدند. به ویژه در چند سال اخیر،

انتخابات جایگاه بهتری در افکار عمومی یافته و انگیزه‌ها و انگیزه‌های مختلفی، مردم را به شرکت در انتخابات واداشته است.

رفتار انتخاباتی نوعی کنش سیاسی است که به اعتقاد بسیاری از صاحب‌نظران، با پس‌زمینه‌های سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جامعه مرتبط است و از آنها تأثیر می‌پذیرد. برگزاری انتخابات آزاد، سالم و مبتنی بر قانون از مهم‌ترین شاخصه‌های آزادی و مردم‌سالاری در کشورها و جوامعی است که در آنها نهادهای برخاسته از مردم، ارکان اصلی تصمیم‌گیری‌اند و کارگزاران آنها در غیاب مردم اجازه ندارند سرنوشت کشورشان را رقم بزنند. بنابراین یکی از مؤلفه‌های مشروعیت نظام‌های سیاسی در سراسر جهان، میزان مشارکت سیاسی مردم در آن است. کمیت و کیفیت مشارکت انتخاباتی مردم می‌تواند میزان مشروعیت، کارآمدی نظام، سیاست‌ها و کارگزاران حکومتی را نشان دهد. بدون شک، انتخابات منظومه‌ای است متشکل از اجزای مختلف که اراده و خواست یک ملت در آن تجلی می‌یابد. انتخابات در دموکراسی‌های امروز در حقیقت مهم‌ترین وسیله انعکاس افکار عمومی و خواست‌ها و ترجیحات مردم است.

رفتارهای سیاسی و به طریق اولی رفتار انتخاباتی علیرغم برخی از شباهت‌ها و نزدیکی در همه استان‌های کشورمان بصورت یکسان نمی‌باشد و با توجه به بافت اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی متفاوت است. نظام سیاسی و فرهنگ سیاسی تأثیرات مهمی بر رفتار سیاسی افراد دارند و ما به طور طبیعی انتظارتفاوت‌هایی در الگوی رفتار سیاسی از فرهنگی به فرهنگ دیگر را داریم (میلبرث، ۱۳۸۶: ۱۳).

عوامل مختلف و متفاوتی بصورت توأمان در رفتار رای‌دهندگان مؤثرند و تأکید بر یک یا چند عامل نمی‌تواند بیان‌کننده علت واقعی انتخاب افراد باشد. در این تحقیق سعی بر این است که ضمن بررسی پدیده مشارکت و عوامل مؤثر بر آن، به چگونگی تأثیرگذاری تعدادی از عوامل اجتماعی و اقتصادی، متغیرهای محیطی و عوامل شخصیتی بر رفتار انتخاباتی مردم شهرستان رابر، به عنوان یکی از شهرستان‌های استان کرمان پرداخته شود. شهرستان رابر یکی از شهرستان‌های استان کرمان در جنوب شرقی مرکز استان قرار گرفته است. سوال اصلی نگارنده در این تحقیق این است که، رفتار انتخاباتی مردم شهرستان رابر تحت تأثیر چه متغیرها و الگوهایی است؟

۲-۱ - کاربرد نتایج تحقیق

این پژوهش می‌تواند زمینه را برای شناخت و برنامه‌ریزی بهتر مسئولان بومی در رابطه با امر انتخابات و دیگر عرصه‌ها فراهم کند. در مراحل بعدی زمینه را برای برنامه‌ریزی‌های لازم جهت ایجاد یک فرهنگ ملی منسجم، که در آن افراد جامعه بر مبنای عقل جمعی، منافع ملی و منافع عمومی عمل کنند، ایجاد کند.

۳-۱ - اهداف تحقیق

هدف اصلی این پژوهش، شناخت رفتار انتخاباتی شهروندان این حوزه، نوع و شیوه‌های رای دهی آن‌ها می‌باشد. بر این اساس اهداف کلی تحقیق ما شامل موارد زیر می‌باشد:

- ۱- شناخت علل و عوامل اجتماعی و شخصیتی موثر بر رفتار انتخاباتی مردم.
- ۲- بررسی گرایش‌ها و نگرش‌های منطقه‌ای و محلی شهروندان و تاثیر آن بر رفتار انتخاباتی‌شان و نوع نگاه کاندیداهای انتخاباتی به این مناطق.
- ۳- نگاهی کوتاه به جهت‌گیری‌های سیاسی و مذهبی شهروندان و کاندیداها و تاثیر آن بر رفتار انتخاباتی شهروندان.
- ۴- بررسی عواملی چون سطح اقتصادی، تحصیلات، پایگاه اجتماعی و ارتباط آن با رفتار انتخاباتی شهروندان.

۴-۱ - اهمیت پژوهش

این پژوهش درصدد است تا با یک مطالعه میدانی بر روی افراد واجد شرایط رای دهی در شهرستان رابر، نشان دهد که تاثیر عوامل اجتماعی، فردی، شخصیتی و محیطی بر رفتار انتخاباتی شهروندان چگونه است.

۱-۵- فرضیات (سوالات تحقیق)

۱-۵-۱- سوال اصلی

۱- رفتار انتخاباتی مردم شهرستان رابر در انتخابات نهمین دوره مجلس شورای اسلامی، تحت تاثیر چه متغیرها و الگوهایی بوده است؟

۱-۵-۲- سوالات فرعی

۱. مهمترین فعالیتهای رای دهندگان در انتخابات مجلس شورای اسلامی چه بوده است؟
۲. عوامل موثر بر مشارکت در فعالیتهای انتخاباتی کدامند؟
۳. عوامل موثر بر عدم تمایل به مشارکت در انتخابات، کدامند؟
۴. ویژگی کاندیداها چه تاثیری در رفتار انتخاباتی شهروندان می گذارد؟
۵. نوع تبلیغات کاندیداها تا چه حد در رفتار انتخاباتی رای دهندگان موثر بوده است؟

۱-۶- تعریف مفاهیم

۱-۶-۱- مشارکت سیاسی

مشارکت سیاسی هر عمل داوطلبانه موفق یا ناموفق، سازمان یافته یا بدون سازمان، دوره‌ای یا مستمر، شامل روش‌های مشروع و غیر مشروع برای تأثیر بر انتخاب رهبران و سیاستها و اداره امور عمومی در هر سطحی از حکومت محلی یا ملی است (رمضان نرگسی، بی تا ۶۳). بنابراین می‌توان گفت مشارکت سیاسی فعلی است که فقط با اراده انسانی محقق نمی‌شود، بلکه اراده معطوف به تأثیر و نفوذ در نظام سیاسی از کمترین درجه تا درجات بالای تأثیر را شامل می‌شود (اختر شهر، ۱۳۸۷، ۷۶).

۱-۶-۲- انتخابات

انتخابات سلسله اقدامات و عملیات منسجم و پیوسته‌ای است که در یک محدوده جغرافیایی مشخص و در زمانی محدود و معین صورت می‌گیرد و منجر به برگزیده شدن فرد یا افراد از سوی اکثریت مردم می‌شود (حقیقی، ۱۳۷۰: ۳). بنابراین انتخابات فرایندی است که طی آن مقامات اداری در سطوح ملی یا محلی با در نظرگرفتن ضوابط معین از طریق مراجعه به آرای شهروندان برگزیده می‌شوند (ره‌نورد، مهدوی راد، ۱۳۸۹، ۱۶).

۱-۶-۳- رفتار انتخاباتی

شامل رفتارهایی است که یک فرد در جریان یک انتخابات از خود بروز می‌دهد و در نتیجه انتخابات موثر است.

۱-۶-۴- کاندیدا

کاندیدا فردی است که در جریان یک انتخابات، جهت انتخاب شدن توسط مردم خود را معرفی می‌کند.

۱-۷- ادبیات و سابقه پژوهش

در خصوص رفتار انتخاباتی مردم ایران و بعضاً استان‌های کشور تحقیقات بسیاری انجام پذیرفته اما هریک از این نوشته‌ها از دریچه خاص خود و با توجه به فضای محیطی، مکانی و زمانی و با تکیه بر چارچوب نظری و الگوهای تحلیلی خاص خود به تحلیل رفتار انتخاباتی استان یا شهرستان خود پرداخته‌اند که می‌توانند در تحقیق پیش رو، ما را یاری رسانند. این پژوهش‌ها عبارت است از:

- ۱- رفتار انتخاباتی در ایران (الگوها و نظریه‌ها)، نوشته‌ی علی دارابی، در سال ۱۳۸۹ است. نویسنده در این کتاب به جرح و تعدیل نظریه‌های رفتار انتخاباتی موجود و بومی سازی این نظریه‌ها، دکترینی جدید در حوزه رفتار انتخاباتی در جمهوری اسلامی ایران پرداخته است. همچنین تلاش نموده است طی فصولی، ضمن تبیین

نظری الگوهای رفتار انتخاباتی در غرب و با تشریح مبانی فقهی مشارکت سیاسی در اسلام، با توجه به سه شاخصه زمان پرورده، زمینه پرورده و مکان پرورده پدیده رفتار انتخاباتی در ایران، الگویی بومی در تحلیل رفتار انتخاباتی شهروندان جمهوری اسلامی ایران با توجه به انتخابات برگزار شده و بخصوص انتخابات ریاست جمهوری دوره نهم را مورد بررسی قرار داده است. اما این کتاب اشاره ای به عوامل منطقه ای در رفتار انتخاباتی نکرده است.

۲- بررسی عوامل موثر بر وابستگی های عشیره ای در رفتار انتخاباتی مردم در شهرستان کرمانشاه (مطالعه موردی: انتخابات دوره هشتم مجلس شورای اسلامی) عنوان پایان نامه کارشناسی ارشد خانم لادن اکبری است که در ۴ فصل و بر اساس یک تحقیق پیمایشی تنظیم و ارائه گردیده است.

پرسش اصلی نویسنده این بوده است که آیا ویژگی های فردی می تواند نقشی در تقویت یا تضعیف وابستگی های عشیره ای در رفتار انتخاباتی مردم کرمانشاه ایفا کند؟ بر این اساس فرضیه ی اصلی وی عبارت است از ویژگی های فردی می تواند در تقویت یا تضعیف وابستگی های عشیره ای در رفتار انتخاباتی مردم کرمانشاه موثر باشد.

در فصل اول نویسنده به مبانی نظری تحقیق می پردازد و نظریات جامعه شناختی، روانی - سیاسی و نظریه انتخاب عقلانی را مورد بررسی قرار می دهد. فصل دوم تحقیق به بحث رفتار انتخاباتی و عوامل تاثیرگذار بر این فرایند و همچنین انواع گروه های مختلف درگیر در آن اختصاص دارد. در فصل سوم به مبانی وابستگی عشیره ای در کرمانشاه و ویژگی های فرهنگ سیاسی عشیره ای و ایلات و طوایف مختلف کرمانشاه اختصاص دارد. فصل چهارم به نتایج تحقیق وی اختصاص دارد.

از نتایج تحقیق وی می توان به موارد ذیل اشاره کرد:

الف: گرایشات عشیره ای در شکل دادن به رفتار انتخاباتی اکثریت مردم در کرمانشاه موثر است.

ب: علیرغم تاکید نظریات سیاسی بر وابستگی و محافظه کاری زنان در جامعه سنتی نسبت به مردان، یافته های تحقیق حکایت از وابستگی بیشتر مردان به فرهنگ عشیره ای (در برابر زنان) دارد.

ج: گرایشات روستانشینان در برابر شهرنشینان به فرهنگ و وابستگی های عشیره ای بیشتر است.

د: هر چقدر سطح درآمد بالاتر می رود، وابستگی عشیره ای کاهش می یابد و بالعکس هرچقدر سن بالاتر می رود، این وابستگی افزایش می یابد. از نقاط ضعفی که در